

STATUT NARODNE IN ŠTUDIJSKE KNJIŽNICE

Uvod

Narodna in študijska knjižnica je bila ustanovljena 17. julija 1947 v Trstu. V ustanovni listini piše: »Knjižnica bo narodna, ker bo zbirala ves slovenski tisk, in študijska, ker bodo njene zbirke obsegale znanstveno in strokovno literaturo.«

Narodna in študijska knjižnica nadaljuje bogato tradicijo društev, čitalnic in knjižnic, ki so delovale od leta 1848 dalje na ozemlju, na katerem danes živi slovenska narodna skupnost v Italiji, oziroma na ozemlju avtonomne dežele Furlanije-Juljske krajine. Naj navedemo samo dve slovenski bralni društvi, ki sta bili ustanovljeni leta 1848 v Gorici in Trstu, ter Slavjansko čitalnico v Trstu leta 1861 in Slovensko čitalnico v Gorici leta 1862. Po prvi svetovni vojni je fašizem z nasiljem popolnoma zatrl vso to kulturno dejavnost in dediščino. Po drugi svetovni vojni je bilo treba začeti znova. V tako obnovitveno dejavnost spada tudi ustanovitev Narodne in študijske knjižnice.

Republika Italija je uradno priznala obstoj, dejavnost in status knjižnice ter njeno posebno in specifično vlogo na ozemlju avtonomne dežele Furlanije Juljske krajine.

Narodna in študijska knjižnica je ustanovni član Slovenske kulturno gospodarske zveze od leta 1954 in član Sveta slovenskih organizacij od leta 1992.

Narodna in študijska knjižnica je včlanjena v Italijansko združenje knjižnic (Associazione italiana biblioteche-AIB).

I. POGLAVJE

Ime in sedež

1. člen

Ustanovi se za nedoločen čas združenje NARODNA IN ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA – BIBLIOTECA NAZIONALE SLOVENA E DEGLI STUDI.

2. člen

Pravni sedež združenja je v Trstu, deluje pa tudi v decentraliziranih sedežih. Združenje lahko ustanovi svoje podružnice na celotnem ozemlju avtonomne dežele Furlanije-Juljske krajine.

II. POGLAVJE

Namen in predmet

3. člen

Združenje nima dobičkonosnih namenov, pač pa ima namen ustanavljati in voditi knjižnice ter študijska in raziskovalna središča in jim preskrbovati knjige, tiskana besedila in na sploh avdiovizualne pripomočke ter ustrezno opremo v skladu s statutom in notranjim pravilnikom ter pospeševati njihovo dejavnost.

Združenje namerava zlasti:

- krepiti socialno solidarnost z raziskovanjem, varovanjem in vrednotenjem gradiva umetniškega, zgodovinskega in kulturnega pomena;
- pospeševati in širiti slovensko kulturo, literaturo in jezik;
- ustanavljati knjižnice in središča za kulturne dejavnosti;
- širiti slikovno in didaktično gradivo;
- organizirati kulturne prireditve in mladinske raziskovalne tabore;
- izdajati priložnostne publikacije;
- ustanavljati zgodovinske muzeje in arhive ter dajati pobude zanje;
- opravljati didaktično in raziskovalno dejavnost za šole vseh vrst in stopenj;

- izpopolnjevati in izobraževati učno osebje in druge strokovne profile;
- organizirati razstave, posvete, seminarje in strokovne laboratorije;
- razpisovati štipendije in nagrade, ki zanimajo združenje;
- sodelovati z drugimi združenji, ustanovami, muzeji, skladi in univerzami na področjih skupnega zanimanja bodisi v Italiji kakor tudi v tujini;
- skrbeti za ohranjanje kulturnih dobrin;
- navezovati stike in sklepati dogovore z javnimi ustanovami za skupno delovanje ter sodelovati pri kulturnih prireditvah in pobudah;
- priložnostno organizirati javne nabirke tudi skromnih prispevkov ob raznih proslavah, obletnicah in drugih akcijah.

Združenje ne more opravljati drugih dejavnosti razen zgoraj omenjenih z izjemo onih, ki so z gornjimi v neposredni zvezi ali tistih, ki dopolnjujejo statutarno dejavnost.

III. POGLAVJE

Člani

4. člen

Število članov je neomejeno. V združenje se lahko včlanijo fizične osebe, ki jih sprejme upravni odbor.

Kdor bi rad postal član združenja, mora vložiti pisno prošnjo na upravni odbor ter se obvezati, da bo spoštoval statut in morebitne pravilnike in sklepe, ki jih bodo sprejeli razni organi združenja.

Pristop združenju je za nedoločen čas in ne more biti časovno omejen, pri čemer je vsekakor možna pravica do odstopa.

5. člen

Član ima pravico, da:

- sodeluje pri vseh dejavnostih združenja;
- se udeležuje občnih zborov ter z glasovanjem tudi odobri ali spremeni določbe statuta in morebitnih pravilnikov ter voli vodstvene organe združenja;
- je izvoljen v vodstvene organe združenja;
- se poslužuje storitev združenja.

Člani morajo spoštovati statut, notranje pravilnike in sklepe, ki jih sprejmejo organi združenja.

6. člen

Članstvo preneha zaradi:

- odstopa;
- smrti;
- izključitve, ki jo izreče upravni odbor z absolutno večino svojih članov, če ugotovi, da se član ne drži predpisov tega statuta, notranjih pravilnikov in sklepov organov združenja ali pa ravna tako, da kakorkoli moralno ali materialno škodi združenju.

Če član se ni udeležil petih (5) zaporednih občnih zborov in na tak način ne izkaže zanimanja za nadaljnje članstvo, upravni odbor pošlje članu obvestilo, s katerim ga pozove naj izrazi svoj namen glede nadaljnega sodelovanja pri ustanovi. Če se član na vabilo ne odzove in s tem ne izkaže zanimanja za nadaljnje članstvo, ga Upravni odbor lahko dokončno izbriše iz članske knjige.

Izključitev začne veljati, potem ko jo vpišejo v člansko knjigo. Izključeni člani se bodo smeli pritožiti proti ukrepu o izključitvi na prvem rednem občnem zboru.

IV. POGLAVJE

Organi združenja

7. člen

Organi združenja so:

- občni zbor;
- upravni odbor;
- nadzorni odbor.

Občni zbor

8. člen

Občni zbor je lahko redni ali izredni. Tako redni kot izredni občni zbor sta sklicana, kadar se to zdi potrebno upravnemu odboru, ali pa v roku enega meseca, potem ko to utemeljeno zahteva vsaj 1/10 (ena desetina) članov. V primeru, da ga upravni odbor iz kateregakoli razloga ne skliče, stori to nadzorni odbor v naslednjih štirinajstih dneh. Redni občni zbor pa je vsekakor sklican enkrat na leto. Sklican je s pisnim sporočilom vsakemu članu posebej po navadni ali elektronski pošti ali pa z objavo obvestila o sklicu v kakem krajevem časniku vsaj osem (8) dni pred dnevom, ki je določen za občni zbor.

Obvestilo o sklicu mora vsebovati dan in uro prvega in drugega sklica ter kraj in dnevni red.

Občni zbori praviloma niso odprti za javnost, lahko pa na njih sodelujejo gostje. O prepustitvi nečlanov združenja na občni zbor odloča oseba, ki občnemu zboru predseduje.

Delovni jezik občnega zbora je slovenščina.

Redni občni zbor je sklepčen v prvem sklicu, če je navzoča vsaj polovica članov, v drugem pa ne glede na število udeležencev. Sklepe o vseh zadevah na dnevnem redu sprejema z večino navzočih članov.

Drugo sklicanje je eno uro po prvem.

Redni občni zbor je pristojen, da:

- izdela program dejavnosti;
- sklepa o smernicah in splošnih navodilih združenja;
- izvoli organe združenja;
- odobri proračune in obračune, ki jih pripravi upravni odbor;
- sklepa o vseh drugih zadevah v zvezi z upravljanjem združenja, ki mu jih podeljuje ta statut ali mu jih daje v proučitev upravni odbor;
- odobri notranje pravilnike.

9. člen

Izredni občni zbor je sklepčen v prvem sklicu, če je navzoča večina članov in, v drugem sklicu, če je navzoča ena tretjina (1/3) vseh članov. Sklepe sprejema, če zanje glasuje večina navzočih.

Drugo sklicanje je lahko eno uro po prvem.

Izredni občni zbor je pristojen, da odloča:

- o spremembah statuta;
- o razpustu združenja.

Za sklep o razpustu združenja so potrebni kvorumi, ki jih določa 18. člen tega statuta.

10. člen

Na občnem zboru imajo volilno pravico vsi polnoletni člani.

Člane lahko na občnem zboru zastopajo drugi člani. V ta namen potrebujejo pisno pooblastilo, katerega veljavnost pred pričetkom občnega zbora preveri tajnik upravnega odbora ali njegov pooblaščenec. Vsak član lahko zastopa največ dva (2) druga člana.

Občnemu zboru predseduje predsednik upravnega odbora, če tega ni, pa podpredsednik; če ni ne enega ne drugega, imenuje občni zbor svojega predsednika.

Predsednik imenuje tajnika občnega zbora in, če se mu zdi potrebno, dva skrutinatorja.

O zasedanjih občnega zbora se sestavi zapisnik, ki ga podpišejo predsednik in tajnik ter morebitna skrutinatorja.

Upravni odbor

11. člen

Združenje vodi upravni odbor. Sestavlja ga od najmanj pet do največ enajst odbornikov, ki jih izvoli redni občni zbor. Izvoljeni so za tri leta in smejo biti ponovno izvoljeni.

V primeru odstopa ali smrti kakega odbornika upravni odbor poskrbi za njegovo nadomestitev s prvim neizvoljenim članom. Če odstopi več kot polovica odbornikov, preostali odborniki ostanejo na svojem mestu samo za redno upravljanje in morajo sklicati občni zbor v tridesetih (30) dneh.

Upravni odbor, ki mu je dodeljena oblast za redno in izredno upravljanje združenja ima naslednje naloge:

- sklepa o vseh zadevah, ki se tičejo delovanja združenja za doseg njegovih ciljev;
- izvaja sklepe občnega zbora;

- upravlja premoženje združenja, sklepa o nakupih in prodajah ter o vprašanih, ki zadevajo osebe;
  - pripravlja gospodarske in finančne obračune in proračune ter splošne načrte o delovanju združenja ter jih daje v odobritev občnemu zboru;
  - sprejema in izključuje člane;
  - sestavlja morebitne notranje pravilnike knjižnice in jih daje v odobritev občnemu zboru;
  - se poslužuje vsakršnega statutarnega sredstva za doseg ciljev združenja.
- Sklepi so veljavni, če je navzoča večina odbornikov in če zanje glasuje večina navzočih. V primeru enakega števila glasov, prevlada glas tistega, ki predseduje seji.

12. člen

Odbor imenuje iz svoje srede predsednika, podpredsednika, tajnika in blagajnika. Odbornikom ne pripada nobena denarna nagrada.

13. člen

Odbor se sestane vsakokrat, ko se predsedniku zdi potrebno ali pa ko to zahtevata vsaj dva odbornika, vsekakor pa vsaj enkrat na leto, da sklepa o obračunu in proračunu ter o družbenih deležih.

Odboru predseduje predsednik, v njegovi odsotnosti podpredsednik; če pa sta oba odsotna, mu predseduje najstarejši odbornik. Sej upravnega odbora se udeležujeta tudi ravnatelj in predstavnik osebja, a nimata glasovalne pravice. Zapisnik o sejah, ki ga podpišeta predsednik in tajnik, se vpiše v posebno knjigo. Delovni jezik upravnega odbora je slovenščina.

Predsednik

14. člen

Predsednik, ki ga izvoli iz svoje srede upravni odbor, zastopa združenje pred tretjimi osebami in pred sodiščem ter podpisuje v imenu združenja. V primeru predsednikove odsotnosti ali zadržka pripadajo vse njegove funkcije podpredsedniku. V primeru njegove odsotnosti ali zadržka pa drugemu odborniku, ki ga imenuje upravni odbor.

Nadzorni odbor

15. člen

Nadzorni odbor sestavljajo trije člani, ki jih izvoli redni občni zbor za tri leta in smejo biti ponovno izvoljeni. V svoji sredi imenuje predsednika.

V primeru odstopa ali smrti kakega nadzornika odbor poskrbi za njegovo nadomestitev s prvim neizvoljenim članom.

Člani nadzornega odbora se smejo udeleževati sej upravnega odbora, nimajo pa glasovalne pravice.

Nadzorni odbor ima nalogo, da:

- nadzoruje upravljanje združenja;
- pazi na spoštovanje zakonov in statuta ter na delovanje upravnega odbora in predlaga občnemu zboru svoja poročila o tej dejavnosti;
- preverja, ali je knjigovodstvo redno vodeno in/ali obračun ustreza knjigovodskemu stanju;
- skliče občni zbor v primeru, da tega upravni odbor noče storiti ali iz drugih razlogov.

V. POGLAVJE

Skupni sklad

16. člen

Premoženje združenja sestavljajo:

- članski prispevki, ki so neprenosljivi in jih ni mogoče prevrednotiti;
- razna darila in volila članov in nečlanov;
- prispevki javnih ustanov, tudi taki, ki so namenjeni posebnim in dokumentiranim programom v okviru uresničevanja statutarnih ciljev;
- dohodki od storitev;
- prejemki od odstopa dobrin in storitev pridruženim članom in tretjim osebam, tudi z izvrševanjem pomožnih in dodatnih oblik trgovske dejavnosti, vendar namenjenih institucionalnim ciljem;
- darila pridruženih članic in tretjih oseb;
- dohodki od prireditev in poslovanja, ki pa bodo vsekakor naloženi v dejavnosti, predvidene po

statutu in one, ki so z njimi v neposredni zvezi;

- premičnine in nepremičnine, ki so last združenja;
- prejemki od raznih pobud, ki so namenjene lastnemu financiranju;
- prispevki Evropske unije in mednarodnih institucij;
- katerikoli drugi prejemki, ki večajo aktivo združenja.

Poslovna doba

17. člen

Obračun se nanaša na poslovno dobo, ki gre od prvega januarja do enaintridesetega decembra vsakega leta. Sestaviti ga mora upravni odbor in ga nato odobriti občni zbor v roku šestih mesecev po sklepu poslovne dobe. Tako kot premoženje se tudi prihodki, ki izhajajo iz dejavnosti združenja, morebitni preostanki ter skladi, rezerve in družbena glavnica ne smejo v nobenem primeru porazdeliti med člane, niti v posredni obliki.

VI. POGLAVJE

Razpust

18. člen

Sklep o razpustu združenja in prenosu njegovega premoženja mora sprejeti izredni občni zbor z večino vsaj treh četrtin (3/4) vseh članov.

V primeru razpusta bo občni zbor imenoval enega ali več likvidatorjev in jim določil pristojnosti. Preostala premoženjska aktiva bo dana kaki drugi slovenski ustanovi ali združenju s podobnimi cilji ali pa socialno koristni nepridobitniški organizaciji slovenske narodne skupnosti v Italiji z namenom, da zasleduje javno koristno delo. Pri tem je potrebno mnenje nadzornega organa v skladu s 3. členom, 190. zakona št. 662 z dne 23. decembra 1996.

VII. POGLAVJE

Spori

19. člen

Za vse morebitne spore med člani ter med njimi in združenjem ali njegovimi organi bodo pristojni trije razsodniki, ki jih bo imenoval občni zbor. Izključena je vsaka druga sodna pristojnost. Rasodniki bodo razsojali po načelu "ex bono et aequo" brez vsakršnih formalnosti v postopku. Njihovo razsojanje bo brezprizivno.

Končna določba

20. člen

Za vse, česar ne predvideva ta statut, veljajo določbe Civilnega zakonika in veljavni zakonski predpisi.